

SABANILLA
L.dz.158/44.

Dnia 3.sierpnia 1944.r.

R A P O R T ORGANIZACYJNY

NR. 23.

Wpływ dn. 18.8.1944
L. dz. 803/44
Przydział.....

/ Z A L I P I E C 1944.r./

I. Kierownictwo Placówki i personel stały.

1. PEDRO - Kierownik placówki. Personalja znane.

2. JANKOWSKI - Oficer wywiadowczy. Personalja znane. Przygotowywał raporty KW. Prowadził kasę i księgowość. Utrzymywał kontakty z informatorami. Ekspedjował pocztę przez Tomaszewskich. Przygotowywał materiały dla Stanisławskich. Pracownik wartościowy.

3. PEGAR - Pracownik placówki. Personalja znane. Opracowywał raporty KW. Współpracował w prowadzeniu rachunków. Prowadził przegląd prasy. Prowadził kartotekę KW. Prowadził archiwum placówki. Cenzurował listy ochotników. Opracował raport specjalny na temat "praw suwerenności" w związku z kwestją baz amerykańskich w Brazylii. /na polecenie attaché wojskowego/- Pracownik wartościowy.

II. Sieć organizacyjna oraz informatorzy.

A/ Rio de Janeiro.

a. Agenci.

4. MAKOWSKI - Nr.ew.5185. - Personalja znane. Wykonał szereg zadań zleconych. Lojalny, aktywny. Dostarczał również wiadomości z terenu "czarnej giełdy" oraz z kół żydów polskich.
5. BERGER - Nr.ew.5186. - Personalja znane. Uaktywnił się. Dostarczył wiele wiadomości o przejeździe poselstwa sowieckiego do Montewideo, wiadomości ogólnych i hotelowych.
6. BENEDICT - Nr.ew.5187. - Personalja znane. Wykorzystywany aktywniej z zastrzeżeniem, że jako Czech nie może być wykorzystywany w informacjach sowieckich.
7. SZLEM - Nr.ew.5301. - Personalja znane. Dostarczył szereg wiadomości wewnętrzno-politycznych i gospodarczych. Informator nierówny. Utrzymuje go głównie dla jego kontaktów.
8. TERESA - Nr.ew.5306. - Personalja znane. Szereg wiadomości o charakterze wewnętrzno-brazylijskim. Dostarczyła również przegląd ważniejszych listów rekomendowanych z poczty w Rio de Janeiro.

b. Informatorzy.

9. BOLESŁAW - Nr.ew.5188. - Personalja znane. Nadal bardzo aktywny i pożyteczny, a przytem całkowicie ideowy, nieprzyjmujący nawet zwrotu kosztów. Dostarczał wielu wiadomości wojskowych i politycznych. Pozostał ze mną i z Jankowskim w kontakcie stałym. Wykonywał zadania zlecone i wywiady. Informator wartościowy.

10. SYK - Nr.ew.5307. - Personalja znane. Podtrzymywał kontakty sporadycznie. Dostarczał wiadomości sytuacyjnych. Wykonał 2 zadania zlecane.

B/ Sao Paulo.

a/ Agenci.

11. ZAGŁOBA - Nr.ew.5309. - Personalja znane. Dostarczał wiadomości za pośrednictwem konsula ROGATKI. Wobec zorganizowania przez placówkę poczty w najbliższym czasie ta zależność ustanie. Informator chętny i na drodze do wyrobienia się.

Proszę o skreślenie z listy/agenta MARTINSA /Nr. ew. 5303 - Personalja znane/, który podał się do dymisji i przeprowadził się do Rio de Janeiro. Dymisję MARTINSA przyjąłem.

b. Informatorzy.

12. MOLIER - Nr.ew.5305. - Personalja znane. Na skutek kryzysu z MARTINSEM mniej wykorzystany, jednakże nie przerwał kontaktu i po zorganizowaniu Sao Paulo będzie pożyteczny..
13. ŁOZIŃSKI - Nr.ew./bez numeru/ - Personalja znane. Podtrzymywał kontakt listowny. Wiadomości natury ogólnej.

C/ Curitiba i stan Parana.

14. KLON - Nr.ew.5308. - Personalja znane. Dostarczył dużo wartościowego materiału KW, oraz wewnętrzno-politycznego. Jest chętny i szybko reaguje. Poszerzył zakres kontaktów i jest ruchliwy. Wartościowy.

Proszę o skreślenie z listy agenta LWOWSKIEGO /Nr. ew.5198 - Personalja znane/. Wobec otrzymania pracy w konsulacie, na skutek perswazji konsula GIEBUROWSKIEGO /zainspirowanego przeze mnie/ podał się do dymisji. Dymisję LWOWSKIEGO przyjąłem.

b. Informatorzy.

15. FELIX - /bez numeru/ - Personalja znane. Utrzymuje kontakt. W okresie sprawozdawczym był przez kilka dni w Rio de Janeiro.
16. KUBIKOWA - /bez numeru/ - Personalja znane. Podtrzymywała kontakt listowy /2listy/. Jest pośrednikiem w przekazywaniu poczty i pieniędzy dla KLONA.

III. Sieć towarzyska oraz informatorzy nieswiadomi.

/Rio de Janeiro/

17. GADUŁA - Personalja znane. W okresie sprawozdawczym widziałem się z GADUŁĄ 9 razy. Udzielał mi wielu wiadomości na temat nastrojów politycznych brazylijskich, spraw "Korpusu Ekspedycyjnego", reorganizacji policji, akcji antykomunistycznej władz brazylijskich i t.p.
18. LADY - Personalja znane. W okresie sprawozdawczym miałem z LADY 7 spotkań. Bardzo aktywna i antyrosyjsko nastawiona. Z własnej inicjatywy udzielała wielu wiadomości ze "świata dyplomatycznego", sympatii komunistycznych wśród dyplomatów, stosunku do sprawy polskiej i t.p. Kontakt z LADY znowu aktywniejszy, nie ogranicza się do spotkań, lecz stale podtrzymywany jest telefonicznie. Wiadomości LADY i jej charakterystyki ciekawe.
19. DZIUNIA - Personalja znane. Bardzo użyteczna w ostatnich czasach ze względu na swoje brazylijskie kontakty. Nieswiadomie udzielała dużo wartościowych informacji o nastrojach i posunięciach politycznych urzędowych sfer brazylijskich.

IV. Nawiązanie w okresie sprawozdawczym nowych kontaktów.

W celu zorganizowania niezależnej poczty, dzięki współpracy STANISŁAWSKICH, nawiązałem kontakty osobiste z ich przedstawicielami w CURITIBIE / Mr. WILLIAM MAC-VAY - Praça Tiradentes - Edifício Santa Rosa, apartament 61. CURITIBA, oraz Mr. RUSSO STAN - Consulat of the U.S.A. - Porto Alegre, którzy akurat byli w Rio de Janeiro i których przedstawił mi szef STANISŁAWSKI. KLON otrzymał rozkaz skomunikowania się z Mr. MAC-VAY, a kontakt z Mr. RUSSO rezerwuję sobie do momentu założenia agentury w Porto Alegre, co stało się możliwe z chwilą zorganizowania poczty, niezależnej od poczty "dyplomatycznej, przechodzącej przez ręce konsula.

W tych dniach JANKOWSKI wyjedzie do Sao Paulo, gdzie zostanie nawiązany kontakt i zorganizowana poczta z tamtejszym przedstawicielem STANISŁAWSKICH.

V. Opanowanie terenu i ogólne wyniki pracy.

Jak meldowałem w liście z dnia 28.7.b.r.L.dz. 157/44 P. Pułk. KARA uznał za konieczne założenie agentury placówki w Porto Alegre, co jest jego zdaniem bardzo pilne. Budżetowo stało się to możliwe dzięki dymisji LWOWSKIEGO i dzięki temu, że następcy MARTINSA w Sao Paulo zamierzam dać niższe wynagrodzenie niż otrzymywał MARTINS. Ze względu jednak na wypadki ogólnopolityczne i poprzednie stanowisko w tej sprawie "ESTEZET" /wyjazd do odległego Porto Alegre kosztować będzie najmniej 5.000 cruzeirów/ poprosiłem płk. KARĘ, abym mógł odłożyć swój wyjazd do czasu skomunikowania się z "ESTEZET" i poprosiłem Pana Majora w liście z dn. 28. lipca o ewentualną instrukcję telegraficzną w tej sprawie, w myśl możliwości aktualnych naszej służby w Ameryce. Jest bowiem oczywiste, że z punktu widzenia interesu sprawy, oraz dla dostarczenia elementów attaché wojskowemu w Rio de Janeiro - założenie agentury w Porto Alegre jest rzeczą ważną. Z drugiej jednak strony rozumiem, że z ogólnego punktu widzenia Pan Major może uznać w obecnej sytuacji tę inicjatywę za stosunkowo mało-ważną w stosunku do włożonych kosztów. Dla tego wstrzymałem się/aż do wyjaśnienia/ z wyjazdem.

MARTINS i LWOWSKI poprosili o dymisję. Było to przygotowywane od 2 miesięcy, a reorganizacja w São Paulo i likwidacja zdublowanej sieci w Curitibie stały się konieczne. Do São Paulo wysłałem JANKOWSKIEGO w dniu 6. sierpnia b.r., który zakończy reorganizację i uruchomi pocztę przez STANISŁAWSKICH. W Curitibie KLON ze swoją "prywatną" siecią wystarczy zupełnie.

W Rio de Janeiro sieć placówki starałem się uaktywnić, co dało częściowe rezultaty. W każdym razie z KAŻDYM z agentów i z każdym z informatorów były kontakty stałe.

Najlepszymi informatorami byli BOLESŁAW, KLON, BERGER i GADUŁA.

VI. Trudności i prośby.

VII. Sprawy budżetowe.

Wobec tego, że woźny pozostał na wspólnym utrzymaniu attaché wojskowego i placówki koszt administracyjny w wyniku wyprowadzki attaché z naszego lokalu nie przekroczył podwyżki o + - 400 cruzeiros. Lokal, który zajmujemy, jest wyjątkowo tani, a wobec pójsicia cen w górę, gdyby wynajęliśmy nawet dużo mniejszy lokal od obecnie zajmowanego /co skrupulatnie sprawdziłem/ tańszego się już nie znajdzie, a dojdą koszty przeprowadzki i koszty instalacyjne, - tak, że w żadnym wypadku toby się nie kalkulowało. Pożytym, dzięki warunkom lokalnym domu, w którym placówka się znajduje, warunki bezpieczeństwa są niezłe, a służba domowa /portjer i sprzątacze/ przyzwyczajeni są do tego, że jest to lokal "attaché wojskowego i morskiego" i względnie życzliwi / portjer otrzymuje 50 cr. miesięcznie/. Poza tem jest dostatecznie dużo miejsca, aby woźny JEKOT, do którego mam zaufanie, sypiał w lokalu. Z tego względu, przy budżecie ogólnym dotychczasowym i przy dotychczasowym zakresie pracy Placówki, wydaje mi się pozostanie w obecnym lokalu jako jedynie słuszne, tym bardziej, że w lipcu kontraktu właściciel nam nie wypowiedział, co według tutejszych zwyczajów jednoznaczne jest automatycznie z odnowieniem kontraktu na rok 1944/45. Z naszej zaś strony, wobec wielkiego głodu mieszkaniowego w Rio de Janeiro, gdyby zaszła konieczność likwidowania lokalu, zawsze możemy nasz kontrakt "odstąpić" komu innemu, co również jest tutaj przyjęte i powszechnie praktykowane.

VIII. Zamierzenia na przyszłość.

Po zreorganizowaniu São Paulo i Curitiby, oraz po zorganizowaniu, dzięki STANISŁAWSKIM, poczty,

jeśli nadejdzie zgoda ESTEZET, przystąpię do wykonania życzenia p.puik.KARY i zorganizuję sieć na Rio Grande do Sul, gdzie mam już człowieka upatrzonego /KRUSZEWSKI, był instruktor rolny w Paranie, obecnie pracownik nadliczbowy konsulatu polskiego w Porto Alegre/ i mam człowieka zaufania, którego znam od lat, a który dostarczyć mi może pewnych opinii, będąc jednak samemu w zbyt podeszłym wieku, aby go wciągnąć do służby, pomimo niewątpliwej ideowości i gorącego patriotyzmu - jest to dr.Paweł KOCHAŃSKI - lekarz o największej praktyce w Porto Alegre.

IX. Współpraca z TOMASZEWSKIMI.

Przesyłka korespondencji za pośrednictwem TOMASZEWSKICH odbywa się bez przeszkód. Nadal od czuam wielki brak kontaktu osobistego.

X. Współpraca ze STANISŁAWSKIMI.

Współpraca ze STANISŁAWSKIMI bardzo intensywna i wzajemna. Szef ich /Mr.William J.BRADLEY/ dał mi kontakty bezpośrednie z reprezentantami org. F.B.I. w Sao Paulo, Curitiba i Porto Alegre. Podkreślam też, że inicjatywa zorganizowania nam poczty wyszła od samych STANISŁAWSKICH.

Kontakty moje zarówno z łącznikowym STANISŁAWEM /Mr.LIODAS/ jak i z szefem były w okresie sprawozdawczym częściej niż dawniej /parokrotnie w ciągu tygodnia/

XI. Różne.

Pietro